N°. 2241. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5:00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 8 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 September.

Met het sluiten der klubsen en het opheffen der politieke vereenigingen, heeft Espartero een der groote middelen van propaganda vernietigd, waardoor het eenmaal door hem en zijne vrienden tot straatgeweld opgeruide volk onvermijdelijk al dieper en dieper verdorven moest worden. Zijn ministerie heeft zich daarbij niet bepaald. Nog een ander regt, op de barrikaden, met het goed en bloed der oproerlingen bevochten, heeft het zich gehaast te eskamoteeren, de vrijheid van drukpers namelijk, welke Espartero aanvankelijk aan het volk op de plegtigste wijze gewaarborgd had, maar waarvan zonder dralen zulk een allerschandelijkst gebruik gemaakt werd, dat zij, na het eene oogenblik vrij gelaten te zijn, het oogenblik daarop aan banden moest gelegd worden.

Maken wij het Espartero ten verwijt, dat hij door het smoren der opruijende taal, in klubsen en socialistische bladen gesproken, aan de verpesting van den volksgeest paal en perk stelde? Dat zij verre. Wij willen het hem, integendeel, wel als eene verdienste aanrekenen, dat hij, vrijwillig of nood gedrongen, — het doet niets ter zake, — er zoo spoedig in bewilligd heeft, dat de verspreiding van moord en plundering ademende leerstellingen [illegible] werd. Eene andere vraag is het — en [illegible] toestand van Spanje te karakterizeeren [illegible] over het hoofd worden gezien — of die beteugelings maatregelen wel het bedoelde gevolg zullen hebben?

Men raadplege de rijke ondervinding in de laatste vijf-en-twintig jaren opgedaan, en dan weet men, welk het antwoord op die vraag moet wezen. Zij, die in Spanje het teeken tot den opstand [illegible] hebben, het gepeupel op straat geroepen, en [illegible] ook de thans miskende regten te proklameeren tot regten, waarop het volk onvoorwaardelijk aanspraak heeft en welker beperking door vorige ministerien het ontrollen van [illegible] allezins wettigde. Meent men, dat zulke [illegible] spoedig vergeten worden? dat maatregelen, die in strijd met die verklaringen genomen zijn, zoo gemakkelijk uitgevoerd kunnen worden? Men weet wel beter. In onderscheidene provincien van Spanje verzet men zich dan ook halstarrig en met hand en tand tegen de reaktionnaire dekreeten der Spaansche Regering en het staat te bezien, of zij daar wel, zonder de tusschenkomst van den gewapenden arm, ten uitvoer zullen kunnen gebragt worden. Doch, al blijft bij dien weerstand, het ministerie meester van het terrein, het doel, dat het zich bij zijne beteugelings-maatregelen voorstelde, is daarom ook dan nog niet bereikt. 't Is waar, dat de oproerkraaijers dan niet meer zoo openlijk in klubsen en bladen het maatschappelijk ligchaam van het vergif hunner leeringen kunnen doortrekken. Maar is het van den anderen kant ook niet waar, dat zij, door de policie bewaakt, met te meerdere sluwheid zich zullen beijveren om, door middel van geheime genootschappen en van zulke voortbrengselen der drukpers, die, hoe verderfelijk zij ook zijn, door de [illegible] niet achterhaald kunnen worden, alle betere [illegible] te verwoesten in de zielen? En is het niet evenzeer waar, dat daardoor onvermijdelijk, iets vroeger of iets later, eene nieuwe losbarsting van den oproergeest [illegible] weg gebragt worden?

[illegible] evenwel zou die nieuwe losbarsting van [illegible] der oproers voorkomen of althans eenigermate [illegible] kunnen worden, wanneer die krachten niet [illegible] of magteloos gemaakt waren, die eens deels als de grondzuilen der maatschappelijke orde te beschouwen zijn en anderdeels alleen in staat zijn om [illegible] uitspattingen van het revolutionnaire oogenblik te beteugelen. Doch wat hebben zij, die op dit van [illegible] Spanje het roer van Staat in handen hebben, zien van [illegible] gemaakt en hoe gedragen zij zich ten aanzien van [illegible] van de Kerk, die alleen den vrede [illegible] gemoederen kan herstellen en alleen het volk tot eerbiediging van de bestaande magten kan oopen?

Het leger [illegible] gedemoralizeerd, is het, en dat het, wat ook gebeure, onvoorwaardelijk het gezag eerbiedige, mag er niet van verwagt worden. Heeft het van zijne aanvoerders het voorbeeld gehad van die onvoorwaardelijke onderwerping aan het bestaande gezag, zonder welke de kracht der eenheid bij het leger ten eenemale verloren gaat? Zijn zijne aanvoerders het niet geweest, die het eerst de banier des oproers in de hoogte gestoken, die het eerst de gehoorzaamheid aan het gezag opgezegd, die het eerst hunne trouw van de vervulling van eenige door hen eigendunkelijk gestelde voorwaarden afhankelijk gemaakt hebben? En zou zulk een voorbeeld zonder invloed blijven op hen, die weer op hunne beurt hun te gehoorzamen hebben? Men rekene er op, dat het nooit vergeten wordt. 't Zal den generaals vrij staan aan een leger, dat in de school des opstands geweest is en dat de krijgstucht heeft leeren minachten, te bevelen wat hun goeddunkt; zij maken er echter staat op, dat hunne bevelen slechts opgevolgd zullen worden in zooverre zij overeenkomen met de inzigten van die hun ondergeschikt behooren te wezen, maar die *redeneerende* bajonetten geworden zijn, sinds zij gezien hebben, dat het hun geoorloofd is niet slechts tegen de overheid in verzet te treden, maar dat dit straffeloos en met goed gevolg kan geschieden. — Dat, overigens, nu reeds het voorbeeld der trouwelooze O'Donnell's en Dulce's overvloedige vruchten draagt, blijkt daaruit, dat onderscheidene provincien nog steeds, in zorgwekkende gisting blijven verkeeren, dat het leger-zelf tot de bestendiging van dien staat van zaken bijdraagt, en dat de eene generaal voor en de andere na naar Madrid terugkeert, omdat hij er geene kans toe ziet aan het hoofd van redeneerende legerkorpsen de stoffelijke orde te herstellen.

En nog zouden wij niet het allerergste voor Spanje duchten, indien men dan nog maar ten minste die zacht, maar onweerstaanbaar werkende kracht wilde sparen, waardoor de algeheele ontbinding van het bestaande nog eenigermate tegengehouden en een duurzaam herstel, door de vernieuwing der harten zou kunnen voorbereid worden. Doch welke houding neemt de vervolgzieke, de der Kerk zoo vijandige Espartero op nieuw tegenover haar aan?

De Kerk in Spanje — aan welk lijden is zij niet sinds meer dan eene halve eeuw blootgesteld geweest! en hoezeer is haar heilbrengende kracht niet gefnuikt en haar invloed belemmerd geworden, sedert Spanje aan de inblazingen van den revolutiegeest, aan de onzedelijkheid, welke hij aanmoedigde, aan de vernielende werking van burgerkrijg blootgesteld is geweest! Toch deed zich, des ondanks, nadat het met den H. Stoel gesloten konkordaat een tijdperk van verademing ontsloten had, de eeuwig jeugdige kracht der Kerk op nieuw ten allerschitterendste gelden. Wij kunnen hier niet in bijzonderheden treden; onbetwistbaar is het echter, dat zoo de levensontwikkeling der Kerk niet andermaal geweldadig verstoord was geworden, men binnen weinige jaren van eene algeheele hernieuwing, in godsdienstig en zedelijk opzigt, van het Spaansche volk getuige zou geweest zijn. Die hernieuwing wordt echter door hen, die thans het bestuur in handen hebben, niet gewild, en van daar dat zij zich weder, als op hun prooi, werpen op de geestelijke goederen, dat zij de ijverigste dienaren des Heeren uit den tempel en zelfs uit het land verjagen, dat zij de Bisschoppen met de strengste straffen bedreigen, zoo zij het durven wagen eenig afkeurend oordeel uit te spreken bijv. over hetgeen de meest zedelooze drukpers publiceert, met één woord, dat zij als vervolgers der godsdienst, de hand opheffen tegen Christus' bruid! Het volk moet derhalve overgelaten worden aan de vernielendste invloeden; wat dezen zou kunnen tegenstaan en tot op zekere hoogte zou kunnen neutralizeeren, moet aan banden gelegd en magteloos gemaakt worden!

Al ware er niets dan dit, het zou genoegzaam zijn om ons aan Spanje's toekomst te doen wanhopen, zoo wij niet geleerd hadden uit het voorbeeld van Frankrijk van het laatst der vorige eeuw, op welke wijze de goddelijke Voorzienigheid wat ons een onherstelbaar verderf schijnt tot herstel weet te brengen.

Van wege de gedeputeerde staten van Noord Holland is eene cirkulaire dato 30 Aug. ll. aan de gemeentebesturen verzonden, betrekkelijk de invoering en toepassing der wet van 28 Junij 1854, *(Staatsblad n°. 100) tot regeling van het armbestuur*. In den aanhef der cirkulaire leest men:

»Bij het in werking treden der wet van 28 Junij 1854, tot regeling van het armbestuur *(Staatsblad n°. 100)* op 1 September e. k., is het van veel belang, dat de gemeentebesturen doordrongen zijn van hare strekking en den geest harer bepalingen, zoo als die uit de memoriën van toelichting en van beantwoording van het voorloopig verslag der kommissie van rapporteurs uit de tweede kamer der Staten-Generaal zijn op te maken. Eene aandachtige herhaalde lezing dier stukken, onder anderen te vinden in de bijbladen tot de *Nederlandsche Staats-Courant*, *het eerste*, pag. 195—203 van de bijlagen, *het tweede*, pag. 611—622 van de bijlagen, kunnen wij tot dat einde niet genoeg aanbevelen. Het is toch van groot gewigt, dat de wet van den beginne af aan en algemeen worde uitgevoerd, in overeenstemming met haren juisten geest en strekking.

»Twee hoofdpunten moeten bij de uitvoering en toepassing vooral in het oog worden gehouden.

»1°. De ondersteuning der armen wordt *in hoofdzaak* aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid overgelaten. Deze staan bij de armverzorging voorop. De daarnevens geplaatste middelen om ook ondersteuning door burgerlijke besturen mogelijk te maken, zijn het gevolg der overtuiging, die reeds bij den grondwetgever levendig was, dat die middelen in den tegenwoordigen staat van zaken niet kunnen worden gemist.

»Het verleenen van onderstand door die besturen moet echter worden beperkt waar en zoo veel het kan. Ieder burgerlijk en gemengd bestuur beschikt, behoudens de bepalingen van het 3de hoofdstuk der wet, geheel vrij en zonder beroep, op de aanvrage van den arme. De gevraagde ondersteuning mag niet worden verleend, dan bij de vereeniging van twee omstandigheden, als: *a.* dat de arme de gevraagde ondersteuning van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid niet kan erlangen; en *b.* dat zij volstrekt onvermijdelijk is.

»Bij gemis van die beide of van het ééne of andere dier vereischten, is ondersteuning van wege burgerlijke besturen uitdrukkelijk verboden.

»2°. De subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan instellingen van weldadigheid zijn in zich zelven een wezenlijk kwaad. De tegenwoordige staat van zaken gaf den wetgever geene vrijheid, dat kwaad op eenmaal of binnen eenen vooraf te bepalen tijd geheel weg te nemen. Desniettemin verbond hij meer beperkende en moeijelijke bepalingen dan tot hiertoe, aan het verleenen van subsidien, en ten einde meerderen waarborg te stellen, dat zijne voorschriften in dat opzigt geene doode letter zouden worden, heeft hij het den kollegiën van Gedep. Staten uitdrukkelijk tot pligt gesteld: *a.* toe te zien, dat niet dan bij volstrekte onvermijdelijkheid subsidiën verleend worden; en *b.* alle maatregelen te nemen waartoe zij bevoegd zijn, om de vermindering er van te bevorderen."

Betrekkelijk de uitvoering van art. 19, 25 en 42 der voornoemde wet, zijn door Gedep. Staten mede cirkulaires aan de gemeente-besturen verzonden.

Wij deelen hier mede het Regeringsverslag betrekkelijk den staat der Roomsch-Katholieke godsdienst in de O. I. Koloniën over 1852.

»Na het overlijden van Mgr. Jacobus Grooff, Bisschop van Canea in partibus infidelium, Apostoliesch Vicaris van Batavia, nam Mgr. V. M. Vrancken, die bij Koninklijk besluit van 10 Julij 1847, N°. 86, als Bisschop van Colophon in partibus infidelium en als Coadjutor cum futura successione van dien Kerkvoogd erkend was, den titel van Apostolisch Vicaris van Batavia aan.

»De aan dezen Kerkvoogd toegevoegde Roomsch-katholieke geestelijkheid in Nederlandsch-Indie bestond uit acht geestelijken, waarvan 2 te Batavia, 2 te Samarang, 2 te Soerabaya, 1 te Padang en 1 tijdelijk op Banka.

»Deze laatste was in October teruggekomen, van het Chineesch kollegie te Poeloe Pinang, werwaarts hij in 1850 met voorkennis der Regering gezonden was om de Chineesche taal te leeren.

»Ten einde door eenen vasten regel bepaald zouden

zijn de voordeelen welke aan Roomsch-Katholieke geestelijken, die kerkelijke reizen doen, behooren te worden toegekend werd als bestendiging van de bestaande gewoonte bepaald dat wanneer de Gouverneur-Generaal aan eenen Roomsch-Katholieken geestelijke toestaat eene kerkelijke reis te doen in een gedeelte van Java; *a.* op dien geestelijke van toepassing is het reglement op de reis- en verblijfkosten voor civile ambtenaren, gearresteerd bij besluit van den Commissaris-Generaal van 31 Maart 1828, n°. 24; *b.* aan dien geestelijke worden toegekend: 1°. het kosteloos gebruik van paarden, waar die van gouvernementswege gesteld zijn of kunnen worden verstrekt; 2° boven het getal kolies, op hetwelk de geestelijken volgens hunnen rang aanspraak hebben, nog vier kolies en een gloddakpaard, welke laatste als dienende voor het vervoer van de noodige kerkgoederen, in rekening mogen worden gebragt van af de plaats, waar die goederen zich in den regel bevinden, en gedurende de verdere reizen over het aangewezen gedeelte van Java: *c.* in acht te nemen het bepaalde bij besluit van 3 Dec. 1834, n°. 5 (*Staatsblad* 1834, n°. 63), en bij art. 1 der resolutie van 6 Sept. 1835, n°. 24.

»Ter gemoetkoming in de kosten van gebouwen voor de Roomsch-Katholieke Eeredienst werd in 1852 door de Regering toegestaan: *a.* voor de vergrooting en verbetering van de Roomsch-Katholieke kerk te Soerabaija *f* 5000; *b.* voor den opbouw van eene Roomsch-Katholieke kerk te Padang *f* 31,227.10. Te Batavia werd een ruim en doeltreffend huis gebouwd voor den Bisschop en twee geestelijken, voor welk werk in het vorige jaar een som van *f* 16,323.90 door de Regering was beschikbaar gesteld. De kosten eener kapitale herstelling aan het kerkgebouw werden uit eigen fondsen bestreden."

Men leest in de *Emancipation:*

Een noodlottige gebeurtenis heeft gisteren (5) te dezer stede plaats gehad. Ten 9 ure des avonds begaf eene vrouw zich naar den bakker, woonachtig aan den hoek der straat *Pierre-Plate* en de straat *des Pierres*, om een brood te koopen. Dat brood scheen haar toe van minder gewigt te zijn dan behoorde, zoodat zij het onmiddellijk door een winkelier in de nabuurschap deed wegen, die werkelijk haar zeide, dat zij zich niet bedrogen had.

Het brood bij den bakker terug te brengen, was het werk van een oogenblik; maar de bakker protesteerde en misschien met eenige te driftige woorden tegen de tot hem gerigte beschuldiging. De vrouw bleef met meer kracht aandringen en keerde op de straat terug, waar zij met veel levendigheid den voorbijgangers het gebeurde verhaalde.

In weinige oogenblikken had eene groote menigte zich voor het huis van den bakker verzameld, en een dreigend gemor verhief zich. Spoedig daarop werd de winkel overweldigd, de vensterruiten ingeworpen, de deur uitgebroken en eenige volksmannen, verwoeder dan de anderen, sleepten in de rigting der Seine den bakker voort, dien zij ongetwijfeld in de rivier geworpen zouden hebben, indien men hem niet uit de handen der razenden gerukt hadde.

De politie van het gebeurde verwittigd, spoedde zich in allerijl ter plaatse van den oploop, begeleid van een sterk detachement pompiers en van den aan 't stadhuis op post zijnde wacht der jagers-karabiniers.

Ieder beijverde zich om de menigte uit elkander te drijven en den heer burgemeester, een der eerst aangekomenen, die aanvankelijk zeer slecht ontvangen werd, gelukte het eindelijk door bevredigende woorden het volk tot bedaren te brengen.

Te middernacht was de zamenscholing uit elkander gegaan, dank zij de bedaardheid waarmede de agenten der openbare magt hunnen pligt volbragt hadden.

De winkel van den bakker werd gesloten en schildwachten in de straat *Pierre-Plate* geplaatst.

Andere veiligheids-maatregelen zijn dien avond genomen en een sterk detachement grenadiers stond in gelederen geschaard op de groote markt.

De politie, de militaire magt, en de gendarmerie zijn van 10 ure 's avonds tot een uur 's ochtends in de weer geweest. Eenige gevangenneemingen zijn bewerkstelligd.

Heden ochtend vroegtijdig doorliep de politie de straat *des Pierres*, om te beletten, dat nieuwe zamenscholingen zich vormden. Op de groote markt, waar gedurende den nacht zich aanzienlijke troepen volks hadden vereenigd, waren dezelfde maatregelen genomen.

Ook in de wijk de wijk der Oudemarkt openbaarde zich eenige onrustbarende kenteekenen. Des ochtends gaven de bakkers zelven, die geene reden tot reklamatiën hadden gegeven, hunne vrees te kennen voor een nieuwe beweging des volks.

Heden ochtend ten acht ure waren kradtdadige maatregelen genomen om wanordelijke tooneelen te voorkomen, die men vermoedde, dat op de graan- en aardappelenmarkt konden plaats hebben.

't Is half negen, vele nieuwsgierigen stroomen toe. Men zegt, dat de meesten der gisteren avond in hechtenis genomen burgers weder op vrije voeten zullen gesteld worden. De militairen zijn in hunnen kazernen gekonsigneerd. De regterlijke en burgerlijke magt is permanent.

Het ministerie van Oorlog heeft de order uitgevaardigd, dat aan de militairen der Israëlitische godsdienst een verlof van 20 Sept. tot 17 Oct. a. s. kan worden verleend. Degenen, die zich in kampementen en gekantoneerd bevinden, mogen echter van dat verlof eerst gebruik maken, wanneer zij in hunne garnizoensplaatsen zijn teruggekeerd.

Wij vernemen, dat Dr. J. van Vloten benoemd is tot Hoogleeraar in de Nederduitsche taal en letterkunde en de Vaderlandsche geschiedenis aan het Athenæum te Deventer. (*U. Ct.*)

De *Amsterdamsche Courant* meldt, dat het berigt, onlangs door een dagblad medegedeeld, en volgens hetwelk de heer Gibson tot attaché bij de legatie der Vereenigde Staten te Parijs was benoemd, van allen grond is ontbloot.

Bij den minister van Finantiën is door tusschenkomst van een R. K. pastoor, ter voldoening van aan 's rijks schatkist verschuldigde gelden, ontvangen eene coupon, groot *f* 50, van eene obligatie ten laste van Rusland.

'S GRAVENHAGE, 6 Sept. In de rezidentie is aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt de vrijheer L. C. T. van Keller, hoofdofficier bij de Pruissische marine, en aan het *Hôtel de Bellevue*, de ridder van Behr-Neijendam op Semlon, komende van Mecklenburg-Schwerin.

— Naar men verneemt zijn de tien gevangenen uit de gemeente Naaldwijk, als beschuldigd van feitelijke wederspannigheid, door meer dan 20 personen gepleegd, door de raadkamer van de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage naar den heer procureur generaal bij het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland verwezen. (*Nieuwsbode.*)

LEGERPLAATS BIJ ZEIST, 5 Sept. Heden morgen ten 7 ure stonden infanterie, kavallerie en artillerie voor de oefeningen gereed. Eenige manœuvres met de vereenigde wapens, waarbij de bataljons infanterie in twee linien waren geschaard, werden met gewenscht gevolg uitgevoerd. Later werd de infanterie in gesloten kolonne gesteld om bataljonsgewijze de handgrepen en lading te verrigten. De Koning volgde de bewegingen op alle punten en gaf blijken van HD. tevredenheid over de houding der troepen en de goede uitvoering der bewegingen.

Tegen 12 ure waren de troepen ingerukt, terwijl Z. M. de inrukkenden nog bij hunnen terugtogt volgde.

Langs de linie van keukens, waarvan Z. M. er eenige bezocht en zich met verschillende personen aldaar onderhield, keerde HD. naar zijne tent terug.

De geest der troepen alsook de gezondheid der manschappen is goed, ofschoon meest allen aan diarrhæ lijden, toe te schrijven aan het onvermijdelijke gebruik van putwater. (*H.*)

'S HERTOGENBOSCH, 4 September. In de zitting van den gemeenteraad van gisteren avond is ingekomen de begrooting van ontvangsten en uitgaven dezer stad over de dienst van het jaar 1855. De ontvangsten zijn geraamd op *f* 146,803,51½, de uitgaven zijn geraamd op *f* 140,639,86½, vermoedelijk batig slot *f* 6,163,65.

Nog is ingekomen de autorisatie van ged. staten tot den her- en aanbouw van het stedelijk gymnasium en het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen; zoodat thans ernstig een begin kan worden gemaakt, om aan dat gebouw een aanzien, zijne dubbele bestemming waardig, te geven. Jammer, dat het zoo aan een uithoek van de stad is gelegen.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*

KOPENHAGEN, 6 Sept. Het *Aftonbladet* meldt uit Stockholm van 5 Sept., dat op Vrijdag 1 dezer maand een begin is gemaakt met het raseren van de vestingwerken van Bomarsund. Het bevestigt zich, dat de Russen Gustavsvärn in de lucht hebben doen springen.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

LONDEN, 6 Sept. Het prijsgemaakte Hollandsche schip *de jonge Albert* is, *zonder procedure*, ontslagen.

PARIJS, 6 Sept. De regering van Portugal, in welk land koningin Maria Christina bereids is aangekomen, heeft de vereischte maatregelen genomen, om de mogelijke demagogische demonstratiën tegen te gaan, waartoe de komst der koningin-moeder van Spanje in Portugal zou kunnen aanleiding geven.

WEENEN, 6 Sept. Uit Konstantinopel is berigt ontvangen, dat Schamyl aan het Turksche leger in Azië eene versterking van 80,000 man zal leveren.

De Russen hebben op nieuw de Donauvaart bij de Sulina-monding belemmerd, doch de opgeworpen barrikaden zijn door de Engelsche stoomschepen *Spitfire* en *Sidon* vernield.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 September. De Duitsche dagbladen zijn het niet eens over het antwoord van den Czaar en sommige hunner verzekeren dat dit antwoord zoodanig is, dat er in ieder geval eene opening wordt gelaten tot het aanknoopen van onderhandelingen.

— De Keizer heeft aan het leger te Boulogne de volgende dagorder gerigt:

Soldaten!

Het bevel van het leger van het Noorden overnemende, waarvan zich onlangs eene divisie in de Oostzee heeft onderscheiden, moet ik reeds lof toezwaaijen, want sedert twee maanden hebt gij welgemoed de vermoeijenissen en ontberingen, onafscheidelijk van eene dergelijke opeenhooping van troepen, doorgestaan.

Het vormen van kampen is de beste leerschool van den oorlog, omdat het 't getrouwe beeld er van is; doch het zoude geen nut voor allen aanbrengen, indien men elkeen niet op de hoogte bragt van het waarom der uit te voeren bewegingen.

Een talrijk leger is verpligt zich te verdeelen om te leven, en ten einde de hulpmiddelen van eene landstreek niet uit te putten, en evenwel moet het zich met spoed op een slagveld kunnen vereenigen. Daar is eene der eerste moeijelijkheden van eene groote zamentrekking van troepen in gelegen, »Elk leger, zeide Napoleon I, waarvan de verschillende deelen zich niet binnen vier en twintig uren kunnen vereenigen op een bepaald punt, is een slecht gestationneerd leger." Het onze occupeert een driehoek, waarvan Saint-Omer het uiteinde is en waarvan de basis zich uitstrekt van Ambleteuse tot Montreuil. De basis van dezen driehoek beslaat acht mijlen, terwijl de beide zijlinien twaalf mijlen beslaan, en al de troepen kunnen zich binnen vier en twintig uren op een punt van den driehoek concentreren. Deze bewegingen kunnen met gemakkelijkheid worden uitgevoerd, wanneer de soldaat gewoon is te marscheren, — wanneer hij met gemak zijne vivres en amunitie kan dragen, — wanneer de bevelhebbers van elk korps onderweg de meest gestrenge krijgstucht handhaven, — wanneer de verschillende kolonnes, die zich langs de verschillende wegen bewegen, het terrein goed hebben verkend en nimmer ophouden in gemeenschap met elkander te staan, ten slotte indien het eene wapen den marsch van het andere niet belemmert, en dat in weerwil van de tallooze hinderpalen veroorzaakt door het groot aantal paarden en wagens. Zijn de troepen eenmaal aangekomen op het aangeduide punt, dan moet men verkenningen doen, zich krijgskundig doen bewaken en bivouakkeren.

Ziet daar wat gij geroepen zijt in practijk te brengen. Zonder dus te spreken van gevechten en krijgskundige manœuvres, ziet gij hoe alles in de krijgskunde als 't ware een keten vormt, en hoe de geringste bijzonderheid tot het algemeene welslagen moet bijdragen.

Soldaten! De beproefde opperhoofden, die ik aan uw hoofd heb gesteld en de verknochtheid, die u bezielt, zullen mij het bevel over het leger van het Noorden gemakkelijk maken; gij zult mijn vertrouwen waardig zijn, en indien de omstandigheden het mogten vorderen, zult gij bereid zijn op de roepstem van het Vaderland te antwoorden.

— Met de Sinaï zijn te Marseille de volgende berigten uit Konstantinopel aangebragt, loopende tot Augustus:

Het belegeringsgeschut uit Frankrijk is aangekomen. Alle Turksche oorlogsvaartuigen, die zich op de Aziatische zijde der Zwarte Zee bevonden, hebben bevel gekregen zich naar Varna te begeven. De expeditie naar de Krim zou den 1 September onder zeil gaan.

De hertog van Cambridge was nog altijd met de koorts gekweld.

De Russen hebben een Wallachijsch schip prijs gemaakt en naar Sebastopol opgebragt. Zij hebben de drie kapiteins der onlangs uit Sebastopol genomen schepen, weder naar Konstantinopel gezonden.

Aan boord der geallieerde vaartuigen zijn machines geplaatst om door zuivering van lucht, de gezondheid te bevorderen.

— Ismail-Pacha, de verdediger van [illegible] is benoemd tot bevelhebber van het Aziatisch leger.

— De *Moniteur* berigt dat de Oostenrijksche troepen den 22 Augustus niet alleen Wallachije maar ook Moldavië zijn binnengerukt.

— Uit Napels wordt geschreven dat aldaar aan de cholera was bezweken de heer A. de Jongh, luitenant-kolonel bij het 2e regiment Zwitsers. In 1848 had hij zich bijzonder onderscheiden door voor de veiligheid van den Paus te waken toen deze naar Gaëta de wijk nam.

— Den 4e, in den vroegen morgen, is de Koning van Portugal van Ostende naar Boulogne vertrokken en des avonds aldaar aangekomen.

— Op den spoorweg van Parijs naar Havre heeft een vreeselijk ongeluk plaats gehad. Een conducteur had de onvoorzigtigheid van zich, in de nabijheid der brug van Orleans, voorover te buigen op het voetplankje van een

[illegible] waggons, ten einde te zien of alles langs den trein daar behooren ging. Onmiddellijk werd hij met het hoofd tegen de brug geslagen; het hoofd spleet van een, waarna het ligchaam op de rails teruggeworpen werd; de waggons gingen over den ongelukkige heen en wel met zulk een geweld, dat hem de beide handen en de beide beenen van het ligchaam werden gescheiden. Toch gaf hij daarna nog eenige teekenen van leven; hij werd naar een nabij gelegen gasthuis vervoerd, doch gaf na verloop van tweë[illegible] den laatsten snik.

— De eigenaar van het huis N°. 5, op de kade van Conté, heeft heden op den muur van dat gebouw het volgende opschrift in gouden letters doen plaatsen: »Geschiekundig Souvenir. De Keizer Napoleon Bonaparte woonde, nadat hij de school van Brienne had verlaten, als artillerie-officier, op de vijfde verdieping van dit huis. Met bijzondere vergunning van Z. M. Napoleon III, dd. 14 October 1854." Eene ontzettende volksmenigte stroomt gedurig derwaarts om dit merkwaardig opschrift te lezen.

— De krachtige houding door Espartero en O' Donnell aangenomen tegenover de pogingen der demagogen te Madrid, heeft eene gunstige uitwerking gehad.

— Het blijkt niet waarom de generaal Dulce naar Madrid is teruggekeerd.

— Men ziet met angst het uitbreken van de cholera ook in die hoofdstad te gemoet.

— Het vertrek van den Amerikaanschen zaakgelastigde, de heer Soulé, baart veel opzien, ofschoon zijn ontslag noch niet ingediend hebbende is hij naar Frankrijk op reis gegaan, om eenigen tijd bij zijne familie aldaar te verblijven.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Sept. Men leest in de *Globe:* Wij zijn in staat gesteld om te berigten dat de door de vereenigde mogendheden aangewezen grondslagen van vredesonderhandelingen definitief door Rusland afgewezen zijn. Deze stellige en uitdrukkelijke weigering is voor Engeland en Frankrijk eene wenschelijke omstandigheid, veeleer dan eene verrassing, en voor Oostenrijk eene heilzame les. Hier te lande is men tot de vaste overtuiging gekomen dat wij, ook wanneer Rusland zeggen mogt de vredesvoorwaarden aan te nemen, op deszelfs opregtheid niet zouden kunnen staat maken; en wij zouden alzoo jegens hetzelve steeds eene dubbele staatkunde, eene van openlijke hoffelijkheid en eene van bedekte achterdocht, hebben moeten volgen; terwijl onze vijand openlijk uitkomt voor hetgeen hij is. Oostenrijk zal nu waarschijnlijk genezen zijn van die valsche hoop waardoor zijne handelingen tot nog toe verlamd zijn; en indien het zich niet aan groote gevaren wagen wil, moet het medewerken tot spoedige inkorting dier magt welke zekerlijk niet minder tegen Oostenrijk, nu het zich onafhankelijk en niet dankbaar genoeg betoont, zal worden aangewend, dan tegen de Westersche mogendheden.

»Eene andere Duitsche mogendheid bleef nog in eene bemiddelende houding; maar Keizer Nikolaas heeft zich om zijn eenigen bondgenoot zoo weinig bekreund, dat deze in die houding nu niet langer zal kunnen volharden. De jongste weigering van Rusland strekt alzoo grootelijks om de stelling der andere mogendheden jegens Pruissen eenvoudiger te maken.

»De Westersche mogendheden hebben al de wendingen der Russische staatkunde beantwoord met voort te gaan op den ingeslagen weg, zonder stilstand of afwijking."

— Volgens de *Morning Herald* heeft Lord Clarendon Zaturdag met een koerier der koningin, belangrijke depêches afgezonden naar Lord Stafford Redcliffe.

— De *Revue Britanique* maakt melding van eene statistikus, volgens wiens berekening de kosten van den tegenwoordigen oorlog, wanneer die nog drie jaren duurt, op een bankroet van al de oorlogvoerende rijken moeten uitloopen. Deze statistikus heeft bevonden, dat de Keizer van Rusland dagelijks 2,500,000 fr. voor zijn leger moet besteden, en toch is de Russische soldaat de minst kostbare, als het waar is, wat hij verzekert, dat 1000 Russische soldaten evenveel kosten als 500 Oostenrijksche soldaten, en niet meer dan 250 Fransche, of 170 Engelsche soldaten.

Hetzelfde tijdschrift maakt melding van een nieuw werk, getiteld: *The dens of London* (de holen van Londen), aanteekeningen en verhalen eener zesjarige zending, door van der Kiste, zendeling voor de stad Londen. De zendelingvereeniging voor Londen werd in 1835 opgerigt, en [illegible] is het getal harer zendelingen tot 245 geklommen. [illegible] doel is de Evangelisatie van de Heidenen (waaronder de schrijver verstaat allen, die niet ter kerke komen) [illegible] in het midden van het Christelijk Engeland leven. [illegible] heer van der Kiste verzekert, dat het Heidendom [illegible] godsdienst van den arme in de hoofdstad is. *Heathenism is the poor man's religion in the metropolis.* Wanneer men [illegible] den zendeling een 100tal bladz. ver gevolgd heeft in die holen, vraagt men zich reeds af, of zijne broeders [illegible] *in partibus infidelium* onder de nieuw-Zeelanders [illegible] aan grooter gevaren blootgesteld zijn en meer verloo[illegible]heden aanschouwen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 Sept. In het *Journal de Petersbourg* is een artikel opgenomen, twelk allezins het voorkomen van een officieel karakter draagt en waarin aan Oostenrijk het verwijt wordt gedaan van wantrouwen te voeden jegens de vredelievende bedoelingen en opregte gevoelens van den Czaar; men gaat zelfs zoo ver van de loyaliteit van Oostenrijk in verdenking te brengen ten aanzien van zijne houding tegenover Rusland. Op dit artikel heeft het *Journal de Frankfort* een zeer nadrukkelijk antwoord gegeven, waarin o. a. gezegd wordt:

Het is eene stellige daadzaak, dat de Oostenrijksche regering, bezield met de meest vriendschappelijke gevoelens, het kabinet van St.-Petersburg lang voor het bezetten der Vorstendommen, gebeden heeft hiervan af te zien en tevens opmerkzaam gemaakt op de onafzienbare verwikkelingen, die daaruit voor Rusland en voor geheel Europa moesten ontstaan. De Russische regering nam echter geene de minste notitie van deze welmeenende en vriendschappelijke voorstellingen, beschouwde integendeel Oostenrijk als verpligt, om zich naar hare plannen te schikken, en deed hare troepen in de Vorstendommen binnen rukken. Ofschoon nu eene zoodanige handelswijs duidelijk deed zien, dat Rusland zich weinig om de wenschen en de belangen van Oostenrijk bekreunde, zag het kabinet van Weenen dit blijk van minachting over het hoofd en wendde in gemeenschappelijk overleg met Pruissen, Engeland en Frankrijk, op nieuw alle pogingen aan, ter gunste eener voor beide partijen eervolle schikking. Maar deze pogingen leden nogmaals schipbreuk op den hoogmoed van Rusland, dat geloofde niet alleen aan Turkije, maar aan geheel Europa de wet te kunnen voorschrijven.

Het scheen, inderdaad, dat Keizer Nikolaas Oostenrijk niet meer als eene groote mogendheid beschouwde of het noodig achtte het als zoodanig te behandelen. Hoe beleedigend dit voor de Oostenrijksche regering moest zijn, behoeft wel niet nader uiteengezet te worden. Na de bijeenkomst van den Czaar met keizer Frans Josef te Olmutz, waar de laatstgenoemde met evenveel waardigheid als openhartigheid, den waren staat van zaken en zijne toekomstige houding in deze ernstige quæstie, blootlegde, was er grond te hopen, dat de Czaar van zijne dwaling ten aanzien van Oostenrijk zoude terugkomen. Het tegendeel had echter plaats. Gaan wij verder. Nadat de oorlog tusschen Turkije en Rusland verklaard was, verklaarde de Oostenrijksche regering van hare zijde, dat zij strikt neutraal zou blijven, zoolang de belangen der monarchie niet bedreigd zouden worden. Terzelfder tijd deed zij al wat haar mogelijk was, om den oorlog binnen de grenzen der beide krijgvoerende staten te beperken, en, om aan het herstel van den vrede te blijven arbeiden. Maar ook deze pogingen leden schipbreuk op de hardnekkigheid van Rusland.

De Czaar was wel is waar niet karig met vredesverzekeringen, maar zijne handelingen bewezen, dat hij den vrede niet wilde, dat hij ontrouw was geworden aan de grondbeginselen, die hij tot dusvere, in overeenstemming met Oostenrijk, ten beste der wereld gehuldigd, en nageleefd had. Oostenrijk, dat aan deze grondbeginselen getrouw was gebleven, moet noodwendig den Griekschen opstand veroordeelen; het wist, dat reeds sedert langen tijd, Russische agenten een algemeenen opstand der Christenen in Turkije voorbereid hadden. Het moest derhalve zorgen, dat zoodanige revolutionaire pogingen verhinderd en onschadelijk gemaakt werden. Graaf Orloff verscheen vervolgens te Weenen met den eisch, dat Oostenrijk zich onvoorwaardelijk neutraal zou houden. Gevraagd zijnde, of Rusland afzag van elke vermeerdering van grondgebied, verklaarde hij niet gemagtigd te zijn, om op zoodanige vraag te antwoorden.

Dien ten gevolge werd zijn eisch stellig afgewezen, vergezeld van de verklaring, dat Oostenrijk naar omstandigheden zou weten te handelen. Hieromtrent kon te St. Petersburg te minder eenige twijfel bestaan, nadat in Oostenrijk eene nieuwe ligting van circa 100,000 man werd uitgeschreven. Maar Rusland meende nog tijd genoeg te hebben, om vooraf eenige beslissende nederlagen aan de Turken te kunnen toebrengen. Dit is den Russen echter niet gelukt, en Oostenrijk heeft zich veeleer in staat gezien, om hen uit de vorstendommen te verdrijven, indien zij zich niet gehaast hadden dezelve te ontruimen. De verbitterde toon, die thans in het *Journal de St. Petersbourg* heerscht, bewijst, dat Oostenrijk zijne zending begrepen en behoorlijk volbragt heeft.

— In de *Fr. Postz.* leest men, dat een der te Bazel in hechtenis genomen propagandisten, Mazzini moet zijn; de andere, de bereids tweemaal over de grenzen gebragte Hongaar Thaey.

— In een korrespondentie van de Poolsche grenzen aan de *Presse*, dd. 29 Augustus, leest men: Uit het volgende kan men zien, hoezeer Rusland voornemens is zijne handelwijze van den jare 1812, thans in het groot te herhalen: Reeds in de maand Mei van dit jaar, na de afkondiging der krijgswet in Polen, werd aan al de misdadigers, met uitzondering van moordenaars en staatkundige veroordeelden, een volkomen amnestie verleend, op voorwaarde van in een bepaald oord te verblijven, waar zij onder het opzigt van de militaire overheid staan, en er door bezoldigd worden; maar zij zijn verpligt, en ziedaar waartoe zij eigenlijk dienen — om zoodra de vijand eene of andere plaats nadert, die plaats in brand te steken. Dat de Russische regering tot zulke krijgsmaatregelen onder de vrijgelatene misdadigers de geschiktste lieden kiest, behoeft geen betoog.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 September.

GETROUWD (6 Sept.): Dl. A. Namias met A. Fano.

BEVALLEN (4 Sept.): W. J. J. Elzer, geb. Scholten, D.

OVERLEDEN (3 Sept.): J. van Gaalen, 57 j. — (4 Sept.): H. J. Freeriks, 45 j — (5 Sept.): R. van Minden, 1 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		5 SEPT. 4½ u. gebl.	6 SEPT. 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$60\frac{9}{16}$	$60\frac{1}{4}$	à $60\frac{3}{8}$	$60\frac{9}{16}$
Dito Dito	3 »	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{5}{8}$	» $72\frac{1}{2}$	$72\frac{5}{8}$
Dito Dito	4 »	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{3}{4}$	» $90\frac{7}{8}$	$90\frac{7}{8}$
O. I. Leening 1844	4 »			»	
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ »		$89\frac{1}{4}$	»	
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ »	$124\frac{1}{2}$	$124\frac{1}{2}$	»	
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Dito Hollandsche dito				»	
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Maatschappij van Weld.	4 »			»	
Aand. Ned. Bank.	»			»	
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ »			»	
Dito	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ »	4 $\frac{1}{4}$	$49\frac{1}{4}$	»	
Frankrijk, Certifikaten	3 »			»	
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1 »	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{1}{2}$	» $18\frac{5}{8}$	$18\frac{1}{2}$
Nieuwe	3 »	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{7}{8}$	»	
Binnenlandsche	3 »	$32\frac{15}{16}$	$32\frac{13}{16}$	» $33\frac{1}{8}$	$32\frac{7}{8}$
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{11}{16}$	$5\frac{5}{8}$	» $5\frac{5}{8}$	$5\frac{7}{16}$
Amortisable Schuld		$3\frac{13}{16}$	$3\frac{13}{16}$	»	
Portugal, te Londen	3 »	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{1}{8}$	» $37\frac{5}{16}$	$37\frac{1}{8}$
Dito Uitgestelde				»	
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 »	$101\frac{3}{4}$	$101\frac{7}{8}$	» $101\frac{7}{8}$	$101\frac{5}{8}$
Dito A°. 1828—1829	5 »	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{5}{8}$	»	
Negot. 1831 en 1833	5 »	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{4}$	»	
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$ »	87	$87\frac{1}{8}$	»	
Negot. 1840	4 »	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{1}{4}$	»	
Dito *Stieglitz*	4 »	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{1}{4}$	» $77\frac{3}{8}$	
Dito Nieuwe	4 »		$76\frac{7}{8}$	»	
Certifikaten te Hamburg	5 »			»	
Inschr. op 't Grootboek	6 »		$60\frac{1}{2}$	»	
Dito Certifikaten	6 »	$60\frac{7}{8}$	$60\frac{1}{2}$	»	
Polen, Obligatiën	4 »			»	
Aandeelen 1835				»	
Oostenrijk, Metalliek	5 »	$69\frac{3}{4}$	$69\frac{9}{16}$	» $69\frac{5}{8}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ »	$35\frac{5}{8}$	$35\frac{1}{4}$	» $35\frac{3}{8}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ »	$35\frac{3}{8}$	$35\frac{1}{4}$	» $35\frac{5}{8}$	
Dito Nieuwe	5 »	$79\frac{1}{2}$	79	» $79\frac{1}{2}$	
Dito 1854	»	$78\frac{13}{16}$	$78\frac{3}{4}$	» $78\frac{7}{8}$	$78\frac{5}{8}$
Weener Bank	5 »			»	
Dito	4 »			»	
Aand. met Loting fl. 500				»	
Nieuwe dito 1854				»	
Pruissen	$4\frac{1}{2}$			»	
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	»	$3\frac{3}{16}$	$3\frac{9}{16}$	»	
Dito Orig.				»	
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 »			»	
Sardinië, te Londen	5 »			»	
Denemarken, dito	5 »	$100\frac{1}{2}$		»	
Louisiana, te Londen	5 »	$99\frac{1}{2}$		»	
Brazilië	5 »	$97\frac{3}{4}$		»	
Dito 1843	5 »			»	
Mexiko, te Londen £ 100	3 »	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{1}{16}$	» $24\frac{5}{16}$	$24\frac{1}{4}$
Dito Onbepaalde	3 »	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{1}{16}$	» $24\frac{5}{16}$	$24\frac{1}{4}$
Peru	$4\frac{1}{2}$ »	$70\frac{1}{2}$	70	»	
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{2}$ »			»	
Dito Uitgestelde		$6\frac{1}{4}$	$6\frac{1}{4}$	» $6\frac{5}{16}$	
Ecuador		$2\frac{15}{16}$	3	»	
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$ »		$23\frac{1}{4}$	»	
Dito Uitgestelde	1 »		$10\frac{3}{8}$	»	
Thesaurie	5 »				

Zonder dat handel en variatie heden van meldenswaardigen aard waren, verkeerde de markt over het geheel in eene min of meer flaauwe stemming.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{1}{2}$	Livorno	2/m.	f [illegible]
»	zigt	» $56\frac{1}{16}$	Napels		» $84\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{2}$	Petersburg		» 4.77
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $30\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix		» 240	Frankfort		» $99\frac{1}{4}$
Sevilla		» 237	Hamburg	2/m.	» [illegible]
Bilbao		» 238	»	zigt	» $35\frac{5}{8}$
Lissabon	»	» $40\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11.65
Porto		» $40\frac{1}{2}$	»	zigt	» 11.75
Genua	2/m.	» $43\frac{1}{2}$	Rotterdam		[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Sept. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. [illegible]; $4\frac{1}{2}$ pc. 9[illegible], 1848, —; Spanje 1—3 pc. $18\frac{1}{4}$; Binnenl. 3 pc. $32\frac{7}{8}$; Romeinen 5 pc. $83\frac{1}{4}$; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 73.

PARIJS, 6 Sept. Fransche 3 pc. 73.30; $4\frac{1}{2}$ pc. 100.10; 3 pc. Spanje $32\frac{7}{8}$ [illegible] 1 pc. $18\frac{1}{4}$ [illegible], 3 pc. —; Rom. Leening 87.

LONDEN, 6 Sept. Consols $95\frac{1}{4}$; 3 pc. Spanje binnenl. $37\frac{1}{4}$; 1 pc. dito $18\frac{3}{4}$; Comité-Bewijzen $5\frac{1}{4}$; Passive [illegible]; 5 pc. Rusl. $98\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 88; 4 pc. Holl. 94; $2\frac{1}{2}$ pc. id. [illegible]; 5 pc. Sardinië $87\frac{1}{2}$; Brazilië $100\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru 71; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko $24\frac{3}{8}$; Turkije $5\frac{1}{4}$; Ecuador —; Grieken (blaauw) —; Wissel op Amst —.—; 4 pc. Portugal —.

WEENEN, 6 Sept. Met. 5 pc. 85⅛; id. 4½ pc. 74¼; Bank-Aktien 1266; Wissel op Londen 11.23; Amst. —; Parijs 138; Goud 23¾; Zilver 19¼; Nieuwe Leening 96¼.

BERLIJN, 6 Sept. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 84; id. 5 pc. 97.

HAMBURG, 6 Sept. Spanje 3 pc. 30⅞; id. 1 pc. 17⅞; Rusl. 5 pc. 93½; 3 pc. Mexikanen 16⅞; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 6 Sept. 5 pc. Met. 71⅞; 3 pc. Spanje binnenl. 82¾; id. 1 pc. 18⅝; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen 100⅝.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 6 Sept. AFLOOP DER PALM-OLIE-VEILING:

de prima verkocht		f 27½, f 28.
de » † »		» 26½, ¾.
de 2de soort »		» 24½, f 25.
de 3de »		» 23¾.

COCOSOLIE.

Goed wit	verkocht	f 31½
Middel wit	»	» 30
Ordinaire	»	» 29
Zeer ordinaire	»	» 26¾
Opschrapsel	»	» 16¾

Uit de eerste hand zijn verkocht: 36 v. Marijland Tabak, per *Richard Anderson*, 22 v. dito dito per *Leila*, benevens 25 v. Virginie per *Isabella*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 6 Sept. Tarwe flaauw en bijna niet in omgegaan; verkocht: 128 ₰ o. witb. Pools. f 460; 127 ₰ n. b. dito f 430.

Rogge bij gerijven, als voren verkocht: 121 ₰ Pruiss. f 252, f 256; 118, 119, 120 ₰ n. Archangel f 225, 228, 231.

Garst flaauw; 102 ₰ n. Vriessche Winter f 168.

Haver zonder handel.

Boekweit in een doen; 122 ₰ Holsteins. f 212. — Tegen Vrijdag in veiling: 19 last Holsteinsche Tarwe 129 ₰, 11 last Pommer Tarwe 130 ₰, 9 last roode dito 126 ₰.

Koolzaad. Noord-Holl. 59; Oost-Vriesch 65 £. Op 9 vaten Olie in April ek. 68, Sept. 67; Oct. 67½ £. *Raapolie* op 6/w. f 39¾; Vliegend f 38½, 9; 1°. Mei ek. f 38¾, ½; Oct. f 38¾, 9; Nov. en Dec. f 39. *Lijnolie* op 6/w. f 38½; Vliegend f 37¾. *Hennepolie* op 6/w. f 42¾; Vliegend f 41

SCHIEDAM, 6 Sept. Rogge. Verkocht: 146/2 ₰ Libau f 306 6/w; 145/2 ₰ Archangel f 232 6/w. — Gerst. 128/2 ₰ Koersche f 254 1/m. — Moutwijn f 20; Jenever f 24,50; Amst. Proef f 25,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 6 Sept. *Koffij.* In eene gewigtige stemming, terwijl de verhoogde vorderingen der houders de omzettingen hebben belet.

Rijst. Met gerelde vraag tot vaste prijzen.

Ruwe Suiker. Hiervan zijn verkocht 1454 kisten Havana.

Tabak. Eene partij van 60 vaten Kentucky heeft men verhandeld.

Granen. Kalme markt voor alle soorten.

LONDEN, 5 Sept. *Suiker. Ruwe* zeer stil en prijzen houden zich moeijelijk staande. — In Crushed hebben verscheidene omzettingen plaats gehad.

Koffij iets vaster. Native Ceylon 44 s. 6 d. a 46 s. na kwaliteit.

Thee. Congo en de fijne soorten prijshoudend, gemeene flaauw op 10 à 10¼ d.

Rijst. Tot volle prijzen met meerdere vraag. Van zeilende Aracan zijn 4 ladingen verhandeld tot 10 s. 3 d. a 10 s. 6 d.

Talk flaauw met weinig zaken. Petersburger 65 s. 9 d.

Granen. Inlandsche Tarwe is tot 6 s. verlaging verkocht. Vreemde soorten tot 3 a 4 s. lager, met weinig handel. Garst flaauw. Haver 1 a 1 s. 6 d. lager afgegeven.

Veemarkt. Runderen en Schapen in de beste soorten bedragen de vorige prijzen, daarentegen zijn de mindere iets lager afgegeven. Lammeren 2 d. hooger. Varkens onveranderd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 Sept. Het schip Clio, kapt. W. ter Haar, van Batavia herwaarts gedestineerd, was den 2 dezer, na eene reis van 111 dagen in goede staat tusschen Goudstaart en Portland.

UITGEZEILD:

TEXEL, 6 Sept. K. Zwanenburg, Albina, Marowijnen.

HELVOET, 6 Sept. S. P. Brouwer, Argo, Genua - P. H. T. Marks, Laura Louisa, St. Ubes.

Advertentiën.

(189) Tegen 1°. November e. k., wordt in een klein **Huishouden** verlangd, Iemand van de R. C. Godsdienst, voor **Dienstbode alleen;** goed kunnende Koken en het verdere Huiswerk verrigten, liefst boven de 30 jaren. Adres onder letter A. bij de Boekhandelaar H. C. Hoogvorst, te Alkmaar. Brieven *franco.*

Men verlangt ten spoedigste voor een **bejaard Heer en Dienstmaagd,** zoo digt mogelijk bij eene R. C. Kerk, in de provincie Noord-Brabant, Gelderland of Overijssel: Een logeabel **HUIS,** voorzien van vier Kamers, een Pomp met goed drinkbaar water, enz. Diegene welke, hierop reflecteert, gelieve specifiek de gesteldheid van zoodanig Huis, benevens Huurprijs op te geven, bij den Boekhandelaar C. L. van Langenhuysen. Brieven *franco.* (190)

De Zalf en Pillen van Holloway, *buitengewone genezing eener voetwonde.*

Uittreksel uit eenen brief van den heer Thomas Roe, droogist te Whithorn, gedagteekend 28 September 1852, aan den professor Holloway: »Mijnheer, — Alexander M. Fadden, de zoon van eenen jager in deze stad woonachtig, had sedert vier of vijf jaren eene klierverzwering aan een zijner voeten, welke aanhoudend etterde, alle mogelijke middelen werden gebruikt, doch alle zonder goed gevolg. De lijder bij mij gebragt zijnde, raadde ik hem aan, uwe zalf en pillen te gebruiken, welke werkelijk de verzwering deden genezen en aan den voet de gewone sterkte gaven. Vader en Zoon zijn gereed dit te betuigen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20,50.
Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13 85, f 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L J Grootendorst, die met Mej. de Wed. A. P. Milius te *Utrecht* hertrouwd is, en bij J. Straatman, hoofd-depothouder te *'s Bosch;* alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3)

(188) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, zijn voorhanden en bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

Nieuwe Meditatien en Sermoonen,

DOOR

M. H. SCHELLENS,

voorheen Pastoor te Borgt-Lombeek, Professor der Dichtkunde en Welsprekendheid.

6 Deelen in 8°., waarvan 3 nieuwe Meditatien op het Lijden en den Dood van Jezus, voor drie jaargangen, en 3 deelen Nieuwe Sermoonen op de Zondagen, de Feestdagen van Maria en der Heiligen.

Het *eerste deel* der Nieuwe Meditatien ziet reeds het licht, en zal door de anderen spoedig worden opgevolgd.

De prijs per deel is . . . . f 1.50

De naam des Eerw. vervaardigers is reeds lang te gunstig bekend, om iets ter aanbeveling dezer Nieuwe Meditatien en Sermoonen te zeggen. Alleen zij herinnerd, dat ZEws. eerste Sermoonen en Meditatien driemaal herdrukt zijn, en te Parijs eene fransche vertaling derzelve is verschenen.

HART AAN HART MET JESUS,

of de godvruchtige ziel in vertrouwelijken omgang met God,

door **Hubert Lebon**, K. Priester.

Naar het Fransch. In-32. . . . . . . f 0.30
In een net linnen bandje . . . . » 0.45

Van denzelfden schrijver:

De H. Communie is mijn leven. In-32 f 0.30
In linnen bandje . . . . » 0.45

Mijne uren met Maria. In-32. . . . »
In linnen bandje »
Mijne uren met Jesus. In-32. . . . »
In linnen bandje »

LA FRANC-MAÇONNERIE

DANS SA VÉRITABLE SIGNIFICATION

ou son organisation, son but et son histoire

par E. E. Eckert, Avocat à Dresde.

Traduit de l'Italien et augmenté de documents authentiques par l'Abbé Gyr, Prêtre du Diocèse de Liège.
2 volumes in-8°. . . . . f 3

Histoire du Concile de Trente,

par le R. P. Prat, de la Comp. de Jesus. 3 vol. in 8°. f 4

PRINCIPIA THEOLOGIÆ MORALIS

theoretice et practice exposita, auctore

T. Pio Van der Velden,

Ord. T. T. Minorum Rec., Provinci Belg. S. Theol. Lector Jubilato et actualt., 2 vol. gr. in-8°. . . . f 3

LE DROIT DU SEIGNEUR

au moyen age,

par Louis Veuillot, vol. gr in-12. . . . . f 1

De immaculato B. V. M. Conceptu

an dogmatico decreto definiri possit disquisitio Theologica P. J. Perrone, S. J. In-12. . . . . . . f 1

DE SCHAT DER LIEFDE,

of Verhandeling over de liefde tot God en den evennaaste 2 deeltjes in-18 . . . . f 1

VOOR HET ONDERWIJS.

Mede verkrijgbaar bij hunnen Hoofd-Correspondent C. L. Brinkman te Amsterdam:

Syntaxis der Fransche taal, naar de spraakkunst van de HH. Noël en Chapsal en andere taalkundigen, met Oefeningen ter vertaling. Kunnende dienen tot vervolg op het 4e deel der *gemakkelijke opstellen voor eerstbeginnenden*, enz. In gr.-12. . . . . f

Verhandelingen over het Redekundig ontleden in de Fransche taal, met voorbeelden en oefeningen. In-12. . . . . f 0.

Nouveau manuel de Prononciation française, à l'usage des maisons d'éducation, par Ch. Pirard. In-12. . . . . f 0.

Extrait de la préface:

« Depuis longtemps l'absense d'un bon manuel de Prononciation Française se faisait vivement sentir en Hollande. Les maisons d'éducation surtout se plaignaient avec justice de cette privation. Le Nouveau Manuel de Prononciation Française *que monsieur* Ch. Pirard *vient de livrer à la publicité, est destiné à combler cette grande lacune. Les talents bien connus de l'auteur, son origine française, sa position de professeur de langue française et les succès brillants qu'il remporte dans l'enseignement, sont déjà des titres suffisants pour recommander son ouvrage au public. Mais la valeur intrinsèque du* Nouveau Manuel de Prononciation Française, *la méthode simple et facile adoptée par l'auteur et la rédaction claire et brève des règles puisées aux sources les plus pures de la bonne prononciation, achèvent de satisfaire aux exigences des professeurs et aux besoins des élèves.*

(187) In alle Boekwinkels is *gratis* verkrijgbaar, een Prospectus van een Boekwerk, dat zeker vele goede diensten zal bewijzen, en tot een vraagbaak en raadgever kan dienen, voor onze Kruideniers, Banketbakkers, Handelaren in Tabak, Verfwaren enz., Fabriekanten, Makelaars, Commissionnairs en Jonge Lieden, die in een dier vakken opgeleid worden, het is getiteld:

DE KOOPMANS GOUD-MIJN! Leerboek der WARENKENNIS, voor ieder Koopman, bevattende eene zakelijke alphabetische beschrijving van den oorsprong, kwaliteit, het bewaren, en het gebruik van de artikelen die in den handel voorkomen. (Compleet in 5 à 6 aflev. Prijs per aflev. 65 centen.

Een alphabetisch werk waaruit men ten aanzien van alle handelsartikelen, ieder in het bijzonder leeren kan, waar natuur of kunst ze voortbrengt, de soorten, de wijze van verkoop, pakking, en merkteekenen waaraan echte of valsche kwaliteiten en meer andere eigenschappen of hoedanigheden kenbaar zijn; waaruit men kan zien waar de hoofdmarkten of de beste plaatsen om inkoopen te doen zich bevinden, alsmede hoe de artikelen behandeld en bewaard moeten worden, wil men ze in denzelfden toestand houden, waarin ze zich bevinden, met een woord, al de zoodanige bijzonderheden welke het nuttig, of noodzakelijk is, ten aanzien iedere koopwaar in het bijzonder te kennen, — ziedaar een boek, welks nut boven allen twijfel is verheven, een boek, *dat eerlijk voorziet in eene dringende behoefte.*

Voorts zijn bij denzelfden Uitgever in korten tijd de ... voor den Handelaar en Fabriekant belangrijke ..., als:

De Correspondent à f 3.35. ... f 3.35. **Engelsche Koopmans Correspondentie** à f 0.90. Munten, ... in 7 à 8 afl. Prijs per afl. 65 cents. **Zakwoordenboek** ...

D. NOOTHOVEN ...

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, ... Uitgever.